درس ۲: رایانه‌ها همه‌جا هستند!

کتاب کار و فناوری پایه ششم ابتدایی - یک سفر شگفت‌انگیز به دنیای دیجیتال 🚀

⭐ طراحی و تولید شده با عشق در وب‌سایت «دیجی معلم» (Digimoallem.ir) ⭐

دنیای ما پر از رایانه است! 🌐

قدیم‌ها کار با رایانه فقط تایپ کردن بود، اما الان ما تو بازی، خرید و حتی سفر از اونا استفاده می‌کنیم؛ گاهی بدون اینکه متوجه بشیم!

🤔 به نظرتون «سواد دیجیتال» یعنی چی؟

💡 یعنی مهارت استفاده درست از اینترنت و برنامه‌ها! کسی که سواد دیجیتال داره، می‌تونه ایده‌های نوآورانه‌اش رو به واقعیت تبدیل کنه و آینده رو بسازه.

رایانه چطوری کار می‌کنه؟ (راز درون جعبه!) 📦

نرم‌افزار (Software)

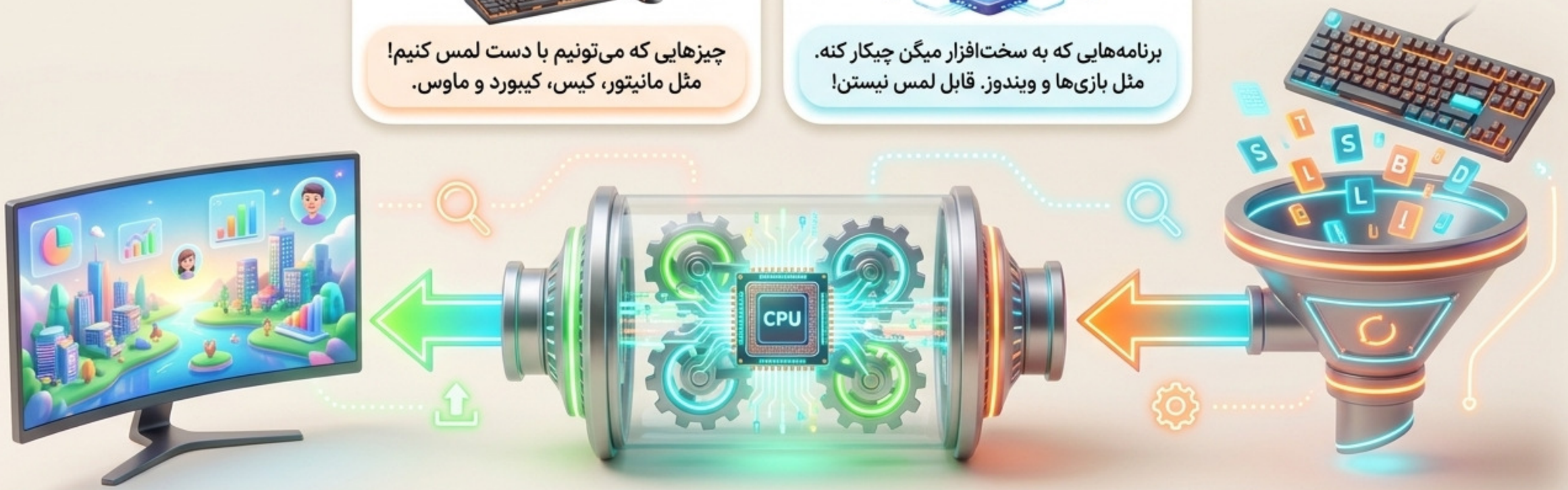

برنامه‌هایی که به سخت‌افزار میگن چیکار کنه.
مثل بازی‌ها و ویندوز. قابل لمس نیستن!

سخت‌افزار (Hardware)

چیزهایی که می‌تونیم با دست لمس کنیم!
مثل مانیتور، کیس، کیبورد و ماوس.

۱. ورود داده‌ها (مثلاً تایپ با کیبورد)

۲. پردازش دستورات (توسط مغز رایانه)

۳. خروج اطلاعات (نمایش روی صفحه)

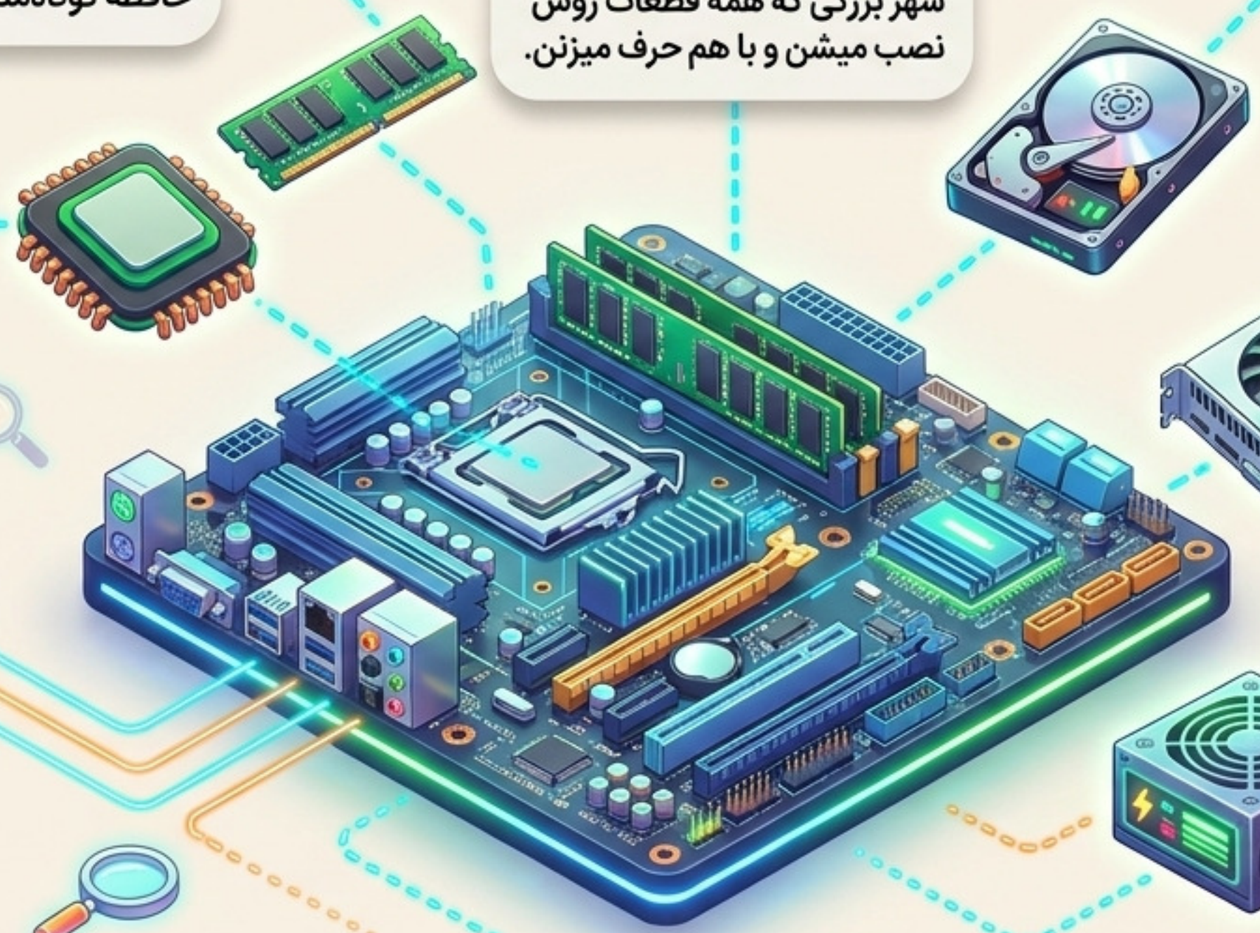
داخل کیس چه خبره؟ از نزدیک نگاه کن!

حافظه رَم (RAM):
حافظه کوتاه‌مدت و خیلی سریع.

بُرد اصلی (Motherboard):
شهر بزرگی که همه قطعات روش نصب میشن و با هم حرف میزنن.

حافظه اصلی (Hard/SSD):
گاوصندوق دائمی برای ذخیره عکس‌ها و برنامه‌ها.

پردازنده (CPU):
مغز متفکر و فرمانده رایانه!

کارت گرافیک:
نقاش مهربانی که تصاویر و ویدیوهای باکیفیت رو می‌سازه.

پاور (Power):
قلب تپنده‌ای که برق رو به همه می‌رسونه.

📌 تهیه شده برای کارآگاهان فناوری توسط: Digimoallem.ir

همیاران رایانه (دستگاه‌های جانبی)

ورودی

پاسخ شما:*

اسکنر، میکروفون، وب‌کم

خروجی

پاسخ شما:*

پرینتر، اسپیکر، پروژکتور

ذخیره‌سازی

پاسخ شما:*

فلش مموری، هارد اکسترنال، دیسک‌های نوری

معمای کلاس: ؟ وقتی رایانه خاموش میشه، اطلاعات کدوم حافظه پاک میشه؟

پاسخ: آفرین! اطلاعات حافظه رَم (RAM) پاک میشه، اما چیزهایی که روی حافظه اصلی (هارد) هستن همیشه باقی می‌مونن!

فناوری‌های یاری‌رسان؛ قهرمانان مهربان 🦸‍♀️

رایانه‌ها فقط برای بازی یا کار نیستن، اونا به افرادی که معلولیت دارن کمک می‌کنن تا زندگی راحت‌تر و مستقلی داشته باشن!

مشکلات حرکتی: کنترل درها و وسایل خانه با گوشی هوشمند.

ناشنوایان: برنامه‌هایی که زبان اشاره رو به گفتار تبدیل می‌کنن.

نابینایان: نرم‌افزارهایی که رنگ‌ها رو تشخیص میدن یا متن کتاب‌ها رو بلند می‌خونن.

سیستم عامل؛ مدیرعامل رایانه شما! 🖥️

هر رایانه یا گوشی به یک نرم‌افزار اصلی نیاز داره تا قطعات رو مدیریت کنه و به عنوان واسطه بین ما و سخت‌افزار عمل کنه. به این برنامه «**سیستم عامل**» میگن.

🖥️ برای رایانه‌ها

- ویندوز (Windows)، مک (macOS)، لینوکس

📱 برای گوشی‌ها

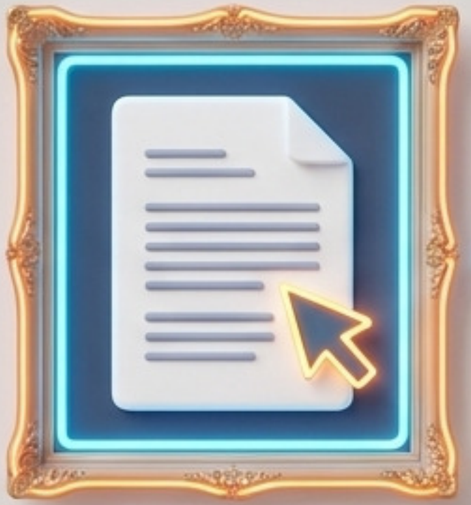
- اندروید (Android)، آی‌اواس (iOS)

🚨 **هشدار امنیتی:** همیشه تبلت و گوشیتون رو به‌روزرسانی (Update) کنید تا امنیتش بالا بره!

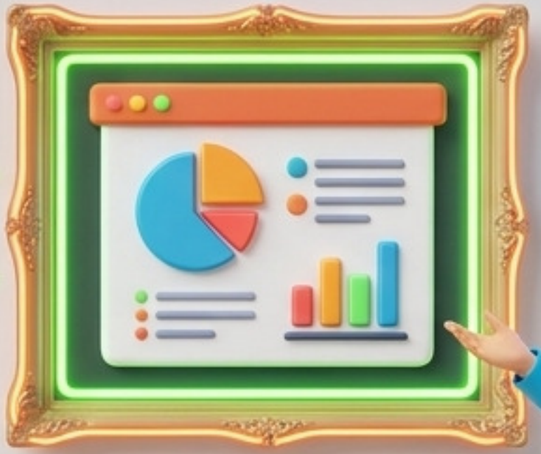
📝 نرم‌افزارهای کاربردی (دستیاران خلق ایده) 🎨🖌️

نقاشی با پینت (Paint):
پرکاربردترین برنامه ویندوز برای رسم شکل و خلق هنرهای دیجیتال.

نوشتن با وُرد (Word):
بهترین واژه‌پرداز برای تایپ نامه‌ها، داستان‌ها و جدول‌ها.

ارائه با پاورپوینت (PowerPoint):
ساختن اسلایدهای جذاب برای تدریس (مثل همین آموزشی که الان می‌بینید!).

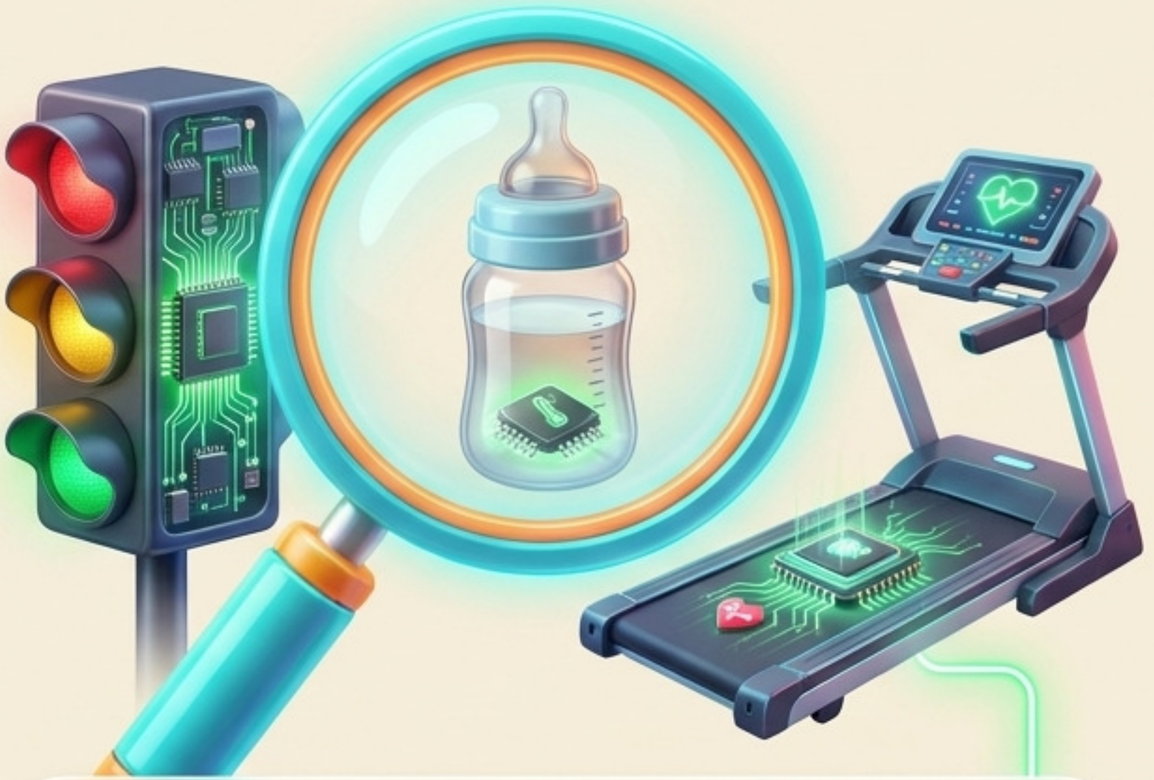

📝 ماموریت شما: یک نقاشی زیبا تو Paint بکشید یا جدول «مناسبت‌های زیست‌محیطی» رو تو Word بسازید و برای معلمتون بفرستید!

رایانه‌هایی که می‌پوشیم و رایانه‌هایی که قایم شدن! ⌚

رایانه‌های پوشیدنی:
ساعت‌های هوشمند امروزی خودشون یه رایانه کاملن!
میتونی باهاشون تماس بگیری، پیام بدی و وضعیت سلامتیت رو چک کنی.

رایانه‌های مخفی (جاسازی شده): باورتون میشه تو وسایل عادی هم رایانه باشه؟

- 🚦 چراغ‌های راهنمایی برای کنترل ترافیک شهر.
- 🍼 شیشه شیر نوزاد برای اندازه‌گیری دمای شیر!
- 🏃 تجهیزات ورزشی (مثل تردمیل) برای شمارش کالری و ضربان قلب.

سلامت تو از رایانه مهم‌تره! 🧘‌♂️

استفاده زیاد از دستگاه‌های دیجیتال می‌تونه باعث خستگی بشه. بیا این قوانین طلایی رو رعایت کنیم:

خواب راحت:
یک ساعت قبل از خواب به صفحه گوشی نگاه نکن تا مغزت بتونه راحت استراحت کنه!

نشستن صحیح:
صندلی راحت داشته باش و تو محیط با نور کافی کار کن.

استراحت چشم‌ها:
هر چند دقیقه به یه نقطه دور نگاه کن تا چشمات خسته نشن.

امنیت سایبری؛ پلیس‌های دنیای اینترنت!

امنیت سایبری یعنی محافظت از اطلاعات ما در برابر افراد مخرب. اما همه هکرها بد نیستن!

هکر کلاه سیاه 🖤:

دزدان دیجیتال! بدون اجازه میان تا اطلاعات رو بدزدن یا سیستم رو خراب کنن.

هکر کلاه خاکستری 🩶:

بدون اجازه هک می‌کنن (جرم است!) اما بعدش مشکلات رو به صاحب سیستم خبر میدن.

هکر کلاه سفید 🤍:

قهرمانان! با اجازه وارد سیستم میشن تا نقاط ضعف رو پیدا و درست کنن.

🔒 آموزش‌های امن و کاربردی با دیجی معلم (Digimoallem.ir)

تله‌های کلاه‌برداران رو بشناس! 🦾

🦠 ویروس (Virus):
برنامه مخربی که خودش رو تکثیر می‌کنه و به رایانه آسیب می‌زنه.

🎣 فیشینگ (Phishing):
سایت‌های تقلبی (مثل سایت سایت جعلی بانک) می‌سازن تا رمز ما با رو بدزدن! هرگز روی لینک‌های ناشناس کلیک نکنید.

🔨 حمله جستجوی فراگیر:
هکر اونقدر رمزهای مختلف رو تست می‌کنه تا رمز شما رو حدس بزنه (پس رمزهای سخت بذارید!).

⌨️ کی‌لاگر (Keylogger): برنامه جاسوسی که هرچی روی کیبورد تایپ کنی رو یواشکی ضبط می‌کنه.

حریم خصوصی شما طلاست!

بعضی دستگاه‌های جدید می‌تونن چهره ما رو تشخیص بدن یا حتی در قالب وسایل عادی، دوربین مخفی داشته باشن!
حفظ حریم خصوصی یعنی اجازه ندیم هرکسی به اطلاعاتمون دسترسی پیدا کنه.

نکته بسیار مهم: هیچ‌وقت در اینترنت اطلاعات شخصی یا عکس‌هایی رو که ممکنه در آینده براتون دردسر درست کنه، برای غریبه‌ها نفرستید.
یادتون باشه: در اینترنت چیزی پاک نمیشه!

بسازیم یک دژ محکم! (قوانین طلایی ایمنی) 🏰

- ✅ حتماً یک نرم‌افزار آنتی‌ویروس قوی نصب و به‌روزرسانی کنید.
- ✅ فقط از سایت‌های مطمئن دانلود کنید.
- ✅ برای پرداخت‌ها، فقط از سایت‌های امن بانکی استفاده کنید.
- ✅ به وای‌فای (Wi-Fi) رایگان و ناشناس تو خیابون وصل نشید!
- ✅ بعد از پایان کار تو هر سایتی، حتماً گزینه خروج (Logout) رو بزنید.

تبریک! شما حالا یک متخصص دیجیتال هستید! 🎓🏆

امروز یاد گرفتیم که رایانه‌ها تو تمام لحظه های زندگی ما حضور دارن و چطور باید با سواد دیجیتال، از اونا برای ساختن یک دنیای بهتر استفاده کنیم. همیشه ایمن بمونید و به کشف کردن ادامه بدید!

⭐ این آموزش جذاب با افتخار توسط وب‌سایت «دیجی معلم» (Digimoallem.ir)
برای شما دانش‌آموزان عزیز طراحی شده است.
برای آموزش‌های بیشتر به سایت ما سر بزنید! ⭐